

به نام خدا

این کتاب، که درباره تفسیر سه موضوع (معنای زندگی، محبت، نماز، زیبایی) نوشته شده است، برپایه پژوهشی است که با عنوان «طراحی سرفصل درس تفسیر موضوعی قرآن کریم متناسب با دانشجویان رشته‌های هنری» انجام شده است. سوال اصلی پژوهش نام برده، آن بود که با توجه به ویژگی‌ها و نیازها و پرسشهای دانشجویان رشته‌های هنری ارایه چه موضوعاتی از قرآن کریم در طراحی سرفصل درس تفسیر موضوعی قرآن کریم اولویت دارد؟ برای رسیدن به پاسخ، ابتدا با ۶ نفر از استادان رشته‌های مختلف هنری دانشگاه‌های هنر، و ۶ نفر از استادان و متخصصان رشته علوم قرآنی، و ۶ نفر از استادان و مدرسان درس تفسیر موضوعی قرآن کریم که در دانشگاه هنر تدریس داشته‌اند، و ۶ نفر از استادان رشته روان‌شناسی که در دفتر مشاوره دانشگاه هنر همکاری داشتند، مصاحبه عمیق انفرادی صورت گرفت.

آن‌گاه نتایج این مصاحبه‌ها تحلیل و برای استادان و صاحب‌نظران مذکور فرستاده و نظر تکمیلی آن‌ها خواسته شد. سپس پرسشنامه‌ای از نتیجه مصاحبه با صاحب‌نظران طراحی و در اختیار استادان مذکور و دانشجویان رشته‌های هنری دوره کارشناسی دانشگاه‌های هنر تهران، هنر تبریز و هنر اصفهان قرار گرفت، روش نمونه‌گیری در این تحقیق نمونه‌گیری طبقه‌ای (سهمیه‌ای) بود، و حجم نمونه از طریق فرمول کوکران محاسبه گردید. سپس با استفاده از نرم افزار **spss** داده‌های جمع‌آوری شده از استادان و دانشجویان مورد تجزیه و تحلیل و توصیف قرار گرفت.

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، برخی از موضوعات قرآنی که رأی بالاتری از طرف استادان و دانشجویان رشته‌های هنری آورده بود، و کمتر در دوران مدرسه و دبیرستان بدان پرداخته شده بود، به عنوان سرفصل درس تفسیر موضوعی قرآن کریم متناسب با دانشجویان رشته‌های هنری، به دانشگاه معارف اسلامی پیشنهاد گردید.

این کتاب که در راستای پژوهش مذکور نوشته شده است شامل پنج بخش است که در پانزده درس ارایه گردیده است. بخش اول بیان مباحثی از علوم قرآن است که در برگزیده سه درس می‌باشد که به مطالبی همچون، اهمیت قرآن، معجزه بودن و عدم تحریف قرآن، کلام خداوند برای همه بشر تا قیامت، پرداخته است. بخش دوم درباره موضوع قرآن و معنای زندگی است، که در برگزیده پنج درس می‌باشد. بخش سوم درباره موضوع قرآن و محبت است، که در برگزیده سه درس می‌باشد. بخش چهارم به موضوع قرآن و نماز پرداخته که شامل دو درس می‌باشد. بخش پنجم نیز درباره قرآن و زیبایی است که دارای دو درس می‌باشد.

فهرست مطالب

بخش اول : مباحثی از علوم قرآن

(۴۶- ۱۲)

درس اول: پیام و معجزه جاودان خداوند	۱۲
انسان نیازمند وحی الهی	۱۲
آشکار بودن حقانیت قرآن	۱۳
قرآن معجزه جاودان الهی	۱۵
جهات اعجاز قرآن	۱۷
خلاصه درس	۱۹
پرسش ها	۲۰
درس دوم: کلام ماندگار خداوند برای همه مردم	۲۱
قرآن، کلام خداوند	۲۱
عدم تحریف قرآن	۲۴
قرآن برای همه زمانها و مکانها	۲۶
قرآن و پاسخگویی به نیازهای متغیر انسان	۲۸
۱- بطون قرآن	۳۰
۲- قرآن و عترت	۳۱
۳- اجتهاد روشمند	۳۱
زبان قرآن	۳۲
خلاصه درس	۳۳
پرسش ها	۳۴
درس سوم: توجه و اهمیت به قرآن	۳۵
ویژگی های قرآن	۳۵
اُنس با قرآن	۳۸
۱- نگاه کردن به قرآن	۳۹
۲- گوش فرادادن به قرآن	۳۹
۳- قرائت قرآن	۳۹
۴- ترجمه قرآن	۴۰
۵- تفسیر قرآن	۴۰
الف) معنای واژه تفسیر	۴۰
ب) نیاز به تفسیر قرآن	۴۰
ج) تفسیر موضوعی و ترتیبی	۴۲

۴۳	-----	د) تفسیر قرآن به قرآن
۴۳	-----	ه) تفسیر به رای
۴۳	-----	۶- تدبیر در قرآن
۴۴	-----	۷- عمل به قرآن
۴۵	-----	خلاصه درس
۴۶	-----	پرسش ها

بخش دوم : قرآن و معنای زندگی

(۱۱۹- ۴۷)

۴۸	-----	درس چهارم: معنای زندگی
۴۸	-----	منظور از معنای زندگی
۵۰	-----	قرآن و هدفمندی آفرینش
۵۱	-----	معنای لغوی واژه حق
۵۹	-----	هدف آفرینش
۵۹	-----	هدف خداوند
۶۱	-----	هدف جهان
۶۳	-----	خلاصه درس
۶۴	-----	پرسش ها
۶۵	-----	درس پنجم: هدف انسان (۱)
۶۵	-----	هدف آفرینش انسان
۶۵	-----	۱- آزمایش
۷۰	-----	۲- معرفت الله
۷۵	-----	خلاصه درس
۷۶	-----	پرسش ها
۷۷	-----	درس ششم: هدف انسان (۲)
۷۷	-----	۳- عبادت خداوند
۸۰	-----	۴- رحمت پروردگار
۸۳	-----	۵- ملاقات الهی
۸۵	-----	۶- هدف نهایی انسان
۸۶	-----	جمع بندی و نتیجه
۸۷	-----	خلاصه درس
۸۸	-----	پرسش ها
۸۹	-----	درس هفتم: زندگی دنیا و آخرت
۸۹	-----	دنیا برای بهره برداری انسان

زینتهای الهی و روزی پاک برای مومنان	۹۲
زندگی ناپایدار دنیا	۹۴
عده ای هدفشان تنها دنیاست	۹۵
مقایسه زندگی دنیا و آخرت	۹۸
خلاصه درس	۱۰۱
پرسش ها	۱۰۲
درس هشتم: حیات طیبه و اثارآن	۱۰۴
حیات طیبه	۱۰۴
آثار حیات طیبه	۱۰۶
۱-نوری برای حرکت	۱۰۶
۲-ولایت و یاری خداوند	۱۰۸
۳-عدم ناامیدی و احساس پوچی	۱۱۱
۴- تحمل رنج، هدفمند و همراه نشاط معنوی	۱۱۴
۵-همراه با آرامش	۱۱۵
خلاصه درس	۱۱۸
پرسش ها	۱۱۸

بخش سوم : قرآن و محبت

(۱۶۴-۱۲۰)

درس نهم : محبت منشأ خوبیها و بدیها	۱۲۱
معنای محبت و سبب آن	۱۲۱
دین یعنی محبت	۱۲۳
تشخیص محبوب خیر	۱۲۷
تنها شایسته محبت	۱۲۸
خلاصه درس	۱۳۱
پرسش ها	۱۳۱
درس دهم: عشق حق و عشق باطل	۱۳۳
عشق به خداوند	۱۳۴
نشانه عشق به خدا	۱۳۶
راه ایجاد و افزایش محبت خدا	۱۳۸
آن چه محبتش محبت خداست	۱۴۰
آن چه نباید دوست داشت	۱۴۲
خلاصه درس	۱۴۴
پرسش ها	۱۴۵

۱۴۷	درس یازدهم: محبوب و نامحبوب خداوند
۱۴۷	معنای الله یحب
۱۴۸	محبوبان خداوند
۱۴۸	۱- پاکان
۱۴۹	۲- نیکوکاران
۱۴۹	۳- پرهیزگاران
۱۵۰	۴- متوکلین
۱۵۰	۵- صابران
۱۵۱	۶- مقسطین
۱۵۲	۷- توابین
۱۵۳	۸- رزمندگان در راه خدا
۱۵۴	آن ها که خدا دوستشان ندارد
۱۵۴	۱- کافران
۱۵۵	۲- ظالمان
۱۵۵	۳- فساد و مفسدان
۱۵۶	۴- معتدین
۱۵۷	۵- مسرفان
۱۵۸	۶- فرحین
۱۵۹	۷- خائن و خوان
۱۶۰	۸- مختال فخور
۱۶۱	۹- مستکبران
۱۶۱	۱۰- بانگ برآوردگان به بدگویی
۱۶۲	خلاصه درس
۱۶۴	پرسش ها

بخش چهارم : قرآن و نماز

(۱۶۵-۱۹۲)

۱۶۶	درس دوازدهم: نماز
۱۶۶	نماز یاد خداوند
۱۶۷	نماز فریضه ای در همه حال
۱۶۷	نماز بازدارنده از گناه و زشتی
۱۶۹	نماز پاک کننده گناهان گذشته
۱۷۱	خشوع مومنان در نماز

۱۷۲	جهنم سزای بی نماز
۱۷۳	فلسفه نماز
۱۷۶	خلاصه درس
۱۷۷	پرسش ها
۱۷۸	درس سیزدهم: تفسیر سوره فاتحه الكتاب و سوره اخلاص
۱۷۸	تفسیر سوره فاتحه الكتاب (حمد)
۱۸۸	تفسیر سوره اخلاص (توحید)
۱۹۰	خلاصه درس
۱۹۲	پرسش ها

بخش پنجم : قرآن و زیبایی

(۲۱۶- ۱۹۳)

۱۹۴	درس چهاردهم: خداوند زیبا (آفریدگار زیباییها)
۱۹۴	واژه زیبایی
۱۹۸	آفریده های خدا زیبايند
۲۰۰	زیباترین آفریده خداوند
۲۰۲	خلاصه درس
۲۰۳	پرسش ها
۲۰۵	درس پانزدهم: زیبایی معنوی و مادی
۲۰۵	زینت زمین برای آزمایش انسان
۲۰۹	زیبایی های اخلاقی
۲۱۱	زیبایی رنگ و لباس
۲۱۳	خلاصه درس
۲۱۴	پرسش ها
۲۱۶	کتابنامه